

Ajuntament de Barcelona

MANUAL d'indexació de descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA

Edita: Ajuntament de Barcelona. Arxiu Municipal

Barcelona, maig 2010

Coordinació grups de treball

*Gemma Bayó
Glòria Mora
Xavier Tarraubella*

Autors:

Oleguer Benaiges, Gemma Bayó, Emilia Capell, Marta Jové, Glòria Mora, Sebastià Riera, Montserrat Ruiz, Maria Teresa Sánchez, Fina Solà, Laura Ureña i Xavier Tarraubella.

Correcció lingüística:

Anna Benaiges

Disseny:

*Oleguer Benaiges
Laura Ureña*

Dipòsit Legal: B.29335-2010

© Ajuntament de Barcelona

1 SUMARI

Presentació.....	5
Introducció	6
1. Noms de persones i famílies.....	8
1.1 Elecció del nom.....	8
1.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació	8
1.1.2 Elecció entre noms diferents: diversos noms, canvi de nom i pseudònims.....	9
1.2 Formalització del nom.....	10
1.2.1 Regla general.....	10
1.2.2 Ordre dels elements	13
1.3 Addicions al nom	19
1.3.1 Regla general.....	19
1.3.2 Addicions per distingir entre noms idèntics	20
2 Noms d'entitats.....	21
2.1 Elecció del nom.....	21
2.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació	21
2.1.2 Elecció entre noms diferents	22
2.2 Formalització del nom.....	23
2.2.1 Regla general.....	23
2.2.2 Entitats amb competències sobre un àrea jurisdiccional.....	24
2.2.3 Entitats subordinades.....	27
2.2.4 Entitats religioses.....	30
2.2.5 Comitès, comissions, juntes i altres entitats de caràcter mixt	32
2.2.6 Conferències, congressos i assemblees.....	33
2.3 Addicions al nom	33
2.3.1 Regla general.....	33
2.3.2 Addicions als noms que no transmeten idea d'entitat.....	33
2.3.3 Addicions a les formes homònimes.....	34
3 Noms geogràfics.....	35
3.1 Elecció del nom.....	35
3.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació	35
3.1.2 Elecció entre noms diferents	36
3.2 Formalització del nom.....	37
3.2.1 Regla general.....	37
3.2.2 Regles especials per diferents tipus de noms de lloc.....	39
3.2.3 Noms de ciutats, pobles, entitats inferiors al municipi i llocs similars	40
3.2.4 Noms d'accidents geogràfics.....	42
3.2.5 Noms de vies públiques i comunicacions	43

3.2.6	<i>Noms d'edificis, equipaments i similars.....</i>	44
3.2.7	<i>Noms de monuments, escultures, fonts i altres llocs historicoartístics</i>	45
3.3	<i>Addicions al nom</i>	46
3.3.1	<i>Regla general.....</i>	46
<i>Apèndix: Exemples d'ús de descriptors</i>		47

Presentació

El *Manual d'indexació de descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA* suposa un pas més en el procés de normalització de la descripció arxivística a l'Ajuntament de Barcelona, el qual va assolir una primera fita important l'any 2003 amb l'edició del *Manual del mètode de descripció del sistema AIDA*.

El manual d'indexació ha estat elaborat pel grup de treball de descripció com a resultat de l'acompliment dels seus objectius fonamentals :

- *Avaluar i proposar sistemes de normalització del llenguatge de descripció.*
- *Definir criteris d'utilització de descriptors onomàstics, geogràfics i de matèries en el sistema AIDA.*

Si el mètode de descripció va permetre homogeneïtzar i unificar la descripció arxivística per a tots els fons i tipus documentals existents, i per a qualsevol nivell de descripció, el manual d'indexació ha de possibilitar normalitzar i controlar el vocabulari que s'utilitza per indexar els documents descrits, amb l'objectiu de facilitar i agilitar la recuperació de la informació.

L'aplicació del manual està associada a la utilització dels elements del mètode de descripció destinats a la normalització del vocabulari d'indexació dels documents i, més concretament, als elements 2.9.2 i 2.9.3 descriptors onomàstics i descriptors geogràfics.

Per aquesta raó, el manual d'indexació està estructurat en tres apartats: els dos primers destinats a la normalització dels descriptors onomàstics i el tercer, a la dels descriptors geogràfics:

1. noms de persones i famílies
2. noms d'entitats
3. noms geogràfics

En cadascun dels apartats, el manual estableix un seguit de regles i normes per a l'elecció i formalització dels descriptors, atenent les diferents casuístiques i possibilitats. Per facilitar la seva comprensió i aplicació, cada regla o norma conté abundants exemples reals i pràctics.

Per a l'elaboració del *Manual d'indexació de descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA*, s'han utilitzat com a referència totes aquelles normes o treballs ja elaborats per altres organismes i institucions, en relació a la normalització del vocabulari d'indexació aplicable als documents d'arxiu. Les fonamentals han estat les següents:

- *Manual de Descripción Multinivel. Propuesta de adaptación de las normas internacionales de descripción archivística.* Salamanca: Junta de Castilla y León, 2000.
- *Regles angloamericanes de catalogació.* Segona edició. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 1996.
- *Norma de Descripción Archivística de Catalunya (NODAC) 2007.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2007.

Joaquim Borràs Gómez

Arxiver en cap

Introducció

L'elaboració d'aquest *Manual d'indexació de descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA* ha estat el resultat de l'esforç i treball d'onze membres del Sistema Municipal d'Arxius, que han format part dels grups de treball i plans d'acció constituïts per avançar en la normalització de la descripció documental.

El present manual pretén ser una eina complementària al ja existent *Manual del mètode de descripció del Sistema AIDA*, que ofereix al personal del Sistema Municipal d'Arxius una sèrie de pautes i normatives en la tasca d'indexació dels documents.

En aquest sentit, cal tenir clars alguns conceptes que apareixen en aquest manual i el seu objectiu principal. En primer lloc, definirem que són els descriptors i per què i quan s'utilitzen.

Segons el *Diccionario de la Real Academia de la Lengua Española*, un descriptor és un "término o símbolo válido y formalizado que se emplea para representar inequívocamente los conceptos de un documento o de una búsqueda". I d'acord amb la definició del *Gran Diccionari de la Llengua Catalana*, "paraula clau que defineix el contingut d'un document i que permet de localitzar-lo en un fitxer, tant si és manual, com si és automatitzat o informatitzat".

Així doncs, els descriptors són paraules que representen una cosa (lloc, persona, matèria) de manera unívoca i que tenen com a objectiu recuperar la informació continguda en un document.

L'assignació de descriptors s'emmarca en la tasca de la descripció i en la fase final que és la indexació. Entenem per indexar l'acció de "llegir o explorar el text de cada document per a determinar-ne el contingut i, després, seleccionar les entrades apropiades per facilitar-ne la recuperació"¹.

Tenint en compte aquesta definició, indexar serà sovint una tasca subjectiva, atès que la percepció i les circumstàncies externes de l'indexador influiran en la selecció d'uns descriptors o d'uns altres. És per això que, amb aquest manual, s'ha intentat establir la forma dels descriptors en tant que són paraules clau per a la recuperació de la informació. A més, la redacció d'unes pautes per a la indexació ens permetrà assolir un cert grau d'objectivitat per tal d'ésser el més acurats possible en benefici dels usuaris -ja siguin interns, externs, remots o presencials-, que al cap i a la fi seran els encarregats de realitzar les recerques.

L'ús de descriptors té com a objectiu formalitzar, en certa manera, el llenguatge, transformant paraules o termes del llenguatge natural en un llenguatge normalitzat, de manera que la informació continguda en les descripcions sigui fàcilment recuperable independentment de la persona que fa la recerca.

En aquest manual ens hem centrat específicament en els descriptors onomàstics i geogràfics.

Els descriptors onomàstics fan referència als noms propis, ja sigui de persones, famílies o entitats; entenem per entitat una "Colectividad considerada como unidad. Especialmente, cualquier corporación, compañía, institución, etc., tomada como persona jurídica"².

¹ Joan M. Reitz. *ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science*

² http://buscon.rae.es/drael/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=entidad

Quant als descriptors geogràfics, s'utilitzen per a designar qualsevol espai físic que aparegui en el document que indexem: carrers, ciutats, estats, accidents geogràfics, edificis, escultures, etc.

Les pautes d'indexació, per tant, ens facilitaran sovint la tasca de selecció d'un descriptor. Tanmateix, haurem de tenir en compte que, a vegades, un mateix descriptor pot ser utilitzat com a descriptor de matèria, d'entitat o descriptor geogràfic.

Gràcies a la implementació de les noves tecnologies, actualment podem recuperar la informació continguda en el camp títol -de la fitxa descriptiva de les unitats documentals, ja siguin simples o compostes-, per mitjà de qualsevol paraula de text lliure, a excepció de les preposicions i conjuncions. Per la qual cosa, recomanem evitar la utilització indiscriminada dels descriptors onomàstics i geogràfics i aconsellem utilitzar-los només quan ens permetin una recuperació de la informació més precisa i unívoca, evitant així "sorolls" innecessaris en els resultats de les nostres cerques.

En definitiva, aquest *Manual d'indexació de descriptors onomàstics i geogràfics del sistema AIDA* i la seva correcta aplicació ha de permetre a tots els centres arxivístics del Sistema Municipal d'Arxius de Barcelona, millorar els resultats de la "recuperació" de la informació dels documents que custodiem, a part de donar un pas més en la "normalització descriptiva".

MANUAL D'INDEXACIÓ DE DESCRIPTORS ONOMÀSTICS I GEOGRÀFICS DEL SISTEMA AIDA

1. Noms de persones i famílies

1.1 Elecció del nom

1.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació

Punt d'accés principal

S'escollirà com a punt d'accés principal el nom pel qual la persona o família sigui més coneguda, incloent nom i cognoms, inicials, títols de noblesa, pseudònims, sobrenoms o qualsevol paraula o expressió associada al nom. La formalització del nom es realitzarà (i així es presenten els exemples) d'acord amb les especificacions de l'apartat 1.2 d'aquest manual)

Garriga Roca, Miquel
 Serra Pagès, Rossend
 Batlle Piera, Bonaventura
 Alí Bei-El-Abbasí
i no Badia Lebllich, Domènec
 Bofarull (família)
i no Barons de Ribelles

Fonts d'informació

Les fonts més apropiades per determinar quin és el nom pel qual una persona o família és més coneguda són, per ordre de preferència, les següents:

Si es tracta del productor de la documentació o d'una persona o família conegudes:

- Els documents produïts.
- La bibliografia, els catàlegs bibliogràfics i les obres de referència escrites en la seva llengua habitual (la Gran Enciclopèdia Catalana en el cas de persones i famílies catalanes)
- La bibliografia i obres de referència publicades en el país d'origen.
- La bibliografia i obres de referència publicades en el país de residència o en què hagi desenvolupat la seva activitat.

Si no es tracta del productor ni d'una persona o família conegudes:

- Els documents en els quals apareix el nom.
- Els instruments de descripció de la documentació.
- Qualsevol altra font d'informació.

1.1.2 Elecció entre noms diferents: diversos noms, canvi de nom i pseudònims

1.1.2.1 Diversos noms

Si no és possible determinar quin és el nom més conegut d'una persona o família, se n'escollirà un seguint el següent ordre de preferència:

- El nom que aparegui amb més freqüència en les fonts d'informació citades en l'apartat anterior.
- L'últim nom utilitzat.

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes no acceptades.

1.1.2.2 Canvi de nom

Si una persona ha canviat de nom (no si utilitza pseudònim), s'escollirà l'últim nom utilitzat, excepte en els casos en què la persona sigui més coneguda per un nom anterior.

Aquest mateix criteri se seguirà per aquelles persones que hagin adquirit un títol de noblesa i hagin arribat a ser més conegudes per aquest.

Alí Bei-El Abbasí
i no Badia Leblích, Domènec
Espartero, Baldomero
i no Fernández Álvarez Espartero, Joaquín
Olivares, Gaspar de Guzmán, comte duc d'
i no Guzman, Gaspar de

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes no acceptades.

1.1.2.3 Pseudònims

Els pseudònims només s'utilitzaran com a punt d'accés principal quan la persona sigui més coneguda per aquest que pel mateix nom.

Colita (fotògrafa)
i no Steva, Isabel
Napoleón (fotògraf)
i no Fernández, Antonio
Cesc (dibuixant)
i no Vila Rufas, Francesc
Català, Víctor
i no Albert Paradís, Caterina

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit (el pseudònim) i les formes no acceptades (el nom veritable)

Si una persona utilitza un o més pseudònims o el seu nom veritable en funció del tipus d'activitat i de manera sistemàtica, les diferents formes utilitzades es consideraran punts d'accés acceptats per a la unitat de descripció on s'utilitzen.

En aquest cas, caldrà establir les referències necessàries (tipus vegeu a més) entre els diferents noms acceptats.

Feliu Elias Bracons utilitza el pseudònim Apa com a dibuixant i el de Joan Sacs com a crític d'art. Per tant:

Per als dibuixos:

Apa
i no Elias Bracons, Feliu
i no Sacs, Joan

Per a les crítiques d'art:

Sacs, Joan
i no Elias Bracons, Feliu
i no Apa

Eugeni d'Ors utilitza el seu nom veritable per les publicacions literàries, mentre que per als seus articles a La Veu de Catalunya utilitza el pseudònim Xènius. Per tant:

Per als textos literaris:

Ors Rovira, Eugeni d'
i no Xènius

Per als articles de premsa a La Veu de Catalunya:

Xènius
i no Ors Rovira, Eugeni d'

Si una persona utilitza de forma indistinta i aleatòria un o més pseudònims i el seu nom veritable, caldrà escollir-ne un com a punt d'accés acceptat i establir les corresponents referències amb els no acceptats.

1.2 Formalització del nom

1.2.1 Regla general

1.2.1.1 Elements d'entrada

Si el nom d'una persona consta de diverses parts, seleccioneu com a element d'entrada aquella part del nom sota la qual la persona seria entrada normalment en les llistes alfabètiques publicades en la seva llengua o en el seu país de residència o d'activitat (normalment els cognoms).

Aguiló Fuster, Marià

Aiguader Miró, Jaume
Capmany Farnés, Maria Aurèlia
Carreras Candi, Francesc
Cuevas, Tomasa
Fiveller, Ramon
Llorens, Sara
Rius Taulet, Francesc de Paula
Vidal Prats, Isabel
Serra Martí, Joan
Giner de los Ríos, Hermenegildo
Kennedy, John Fitzgerald
Mitterand, François
Mies van der Rohe, Ludwig
Aranguren, José Luis López

1.2.1.2 Llengua

Els noms i els cognoms s'escriuran en la llengua de la nacionalitat de la persona o en aquella forma que la persona hagi utilitzat preferentment. En cas de dubte, es donarà preferència a la forma catalana.

Tarradellas Joan, Josep
Samaranch Torelló, Joan Antoni
González Márquez, Felipe
Giscard d'Estaing, Valéry
Prodi, Romano

Quan el nom i els cognoms tinguin una forma catalana reconeguda, s'escriuran d'aquesta manera tot i que el personatge sigui d'una altra nacionalitat. Aquest serà el cas de reis, prínceps, papes, noms històrics i llegendaris.

Lluís XIV, rei de França
Enric VIII, rei d'Anglaterra
Alexandre VI, papa
Bonifaci VIII, papa
Joan Pau II, papa

En el cas de noms procedents d'alfabets no llatins, es triarà la forma normalitzada en català, si existeix.

Jelcin, Boris
Zedong, Mao
Isozaqui, Arata
Khatami, Mohammad
Kemal, Yasar

En cas de dubte, el nom s'escriurà tal com figura en el document.

1.2.1.3 Escriptura i grafia

Els noms i els cognoms s'escriuran en minúscules, llevat de la primera lletra que serà majúscula. En el cas de noms compostos, aquesta norma s'aplicarà a cada una de les paraules que formin el nom, exceptuant els articles i les preposicions.

Quan el nom estigui format per una sola paraula, s'escriurà també en minúscules.

Els títols nobiliaris, de les cases reials i de càrrecs en general, que s'utilitzin com a complement o addició al nom, s'escriuran en minúscules: duc, comte, marquès, rei, príncep, papa, alcalde, president, etc.

Porcioles Colomer, Josep Maria
 Companys Jover, Lluís
 Alí Bei-El-Abbasí
 Joan Carles I, rei d'Espanya
 Alexandre VI, papa

S'escriuran els accents i altres signes diacrítics que apareixen en un nom.

López Martínez, Jesús

Es respectaran els guions del nom i els cognoms quan la persona els usi.

López-Picó, Josep Maria
 García-Valdecasas Salgado, Júlia
 Martí-Codolar Gelabert, Lluís
 Carreras-Moysi Carles-Tolrà, Catalina
 Solà-Morales, Ignasi de

En els noms catalans, no s'escriurà la *i* llatina entre els dos cognoms.

Trias Fargas, Ramon
 Benet Jornet, Josep Maria
 Puig Cadafalch, Josep
 Rovira Cruells, Maria Rosa
 Serra Serra, Narcís
 Pi Sunyer, Carles
 Pich Pon, Joan

1.2.1.4 Abreviatures

Sempre que sigui possible s'evitaran les abreviatures.

Josep Maria
i no Josep M. / Josep Ma.
 Mir Miró, Josep Antoni
i no Mir Miró, Josep A.
 Berlanga, Luis García
i no Berlanga, Luis G.
 Ramírez, Pedro José
i no Ramírez, Pedro J.

1.2.2 Ordre dels elements

1.2.2.1 Cognoms com a element d'entrada

En els casos formats per nom i cognom, s'usarà com a element d'entrada el primer cognom, seguit del segon cognom si es coneix, i finalment el nom precedit d'una coma (,). Sempre que sigui possible s'utilitzaran tots dos cognoms, per tant, caldrà utilitzar totes les fonts d'informació indicades en la regla general (1.1.1) per esbrinar-los.

Pérez de Rozas, Josep Lluís
Domènech Montaner, Lluís
Capmany Farnés, Maria Aurèlia
Maragall Gorina, Joan
Balaguer, Víctor

En el cas de persones anglosaxones, flamenques i escandinaves, es considera que el cognom és només la darrera part del nom sencer i, per tant, triarem aquest com a element d'entrada. En el cas de persones portugueses i brasileres l'element d'entrada serà el segon cognom.

Shelley, Percy Bysshe
Pearson, Frederick Stark
Brundtland, Gro Harlem
Mikkelsen, Jens Kramer
Wingaerde, Anton van
Berge, Paul van der
Silva, Luis Augusto Rebelo da
Salazar, Antonio de Oliveira

1.2.2.2 Noms formats només per un cognom

Si una persona s'identifica només pel seu cognom, emprarem aquest com a element d'entrada seguit de qualsevol paraula o frase entre parèntesis – () – que permeti identificar-la millor (ocupació, càrrec, naturalesa, etc.).

Fragoso (corsari)
Gralla (mossèn)
Matoses (procurador d'Enric d'Aragó)
Passamonte (secretari reial)

1.2.2.3 Cognoms amb articles, preposicions i combinacions d'ambdós

En el cas de cognoms catalans i castellans precedits d'articles, entrarem el descriptor per aquest element.

Las Heras Abad, Teresa
La Grua-Talamanca Branciforte, Miguel
La Bárbara, Joan

Quan vagin precedits de preposicions o d'una combinació d'article i preposició, entrarem el nom per l'element que segueix a la partícula.

Ors Rovira, Eugeni d'
 Perellós, Miquel de
 Miralles Ferrer, Joan Antoni de
 Gualbes, Bernat de
 Jovellanos, Gaspar Melchor de
 Torre y del Cerro, Antonio de la
 Fuente Dueña, Fernando de la
 Riba, Martí de la
 Cavalleria, Alfons de la

14

En el cas de cognoms de persones i famílies catalanes de les èpoques medieval i moderna, en els quals s'ha consolidat la forma que s'inicia amb l'article salat o amb la preposició i l'article salat, formant un únic mot amb la resta del cognom, es donarà preferència a aquesta forma consolidada, fent les referències que calgui.

Desplà, Lluís
i no Pla, Lluís des
 Sapila, Bernat
i no Pila, Bernat sa

Per a la indexació de cognoms amb articles i preposicions en altres llengües que no siguin català o castellà, s'utilitzarà la normativa recollida a la taula que s'inclou a continuació. S'ha fet una selecció de les que poden ser més habituals.

Idioma	Preposició		Article		Preposició + Article		
					Contracció	Separats	
Alemany	<i>pos</i>			<i>ant</i> (<i>'Am'</i>) (<i>'Vom'</i>) (<i>'Zum'</i>) (<i>'Zur'</i>)		<i>ant</i> (<i>'Aus'm'</i>)	<i>pos</i> (<i>'von der'</i>) (<i>'von und zu'</i>)
Escandinau	<i>pos</i> (<i>'von'</i>) (<i>'af'</i>)	<i>ant</i> (<i>'De'</i>)		<i>ant</i> (<i>'La'</i>)	<i>pos</i>		<i>pos</i> <i>ant</i> (<i>'De la'</i>)
Francès	<i>pos</i> (<i>'de'</i>) (<i>'d'</i>)	<i>ant</i> (<i>'Du'</i>)		<i>ant</i> (<i>'Le'</i>) (<i>'La'</i>)		<i>ant</i> (<i>'Des'</i>)	<i>pos</i> (<i>la preposició</i>)
Holandès	<i>pos</i>	<i>ant</i> (<i>'Ver'</i>)	<i>pos</i>	<i>ant</i> <i>són excep.</i> (<i>'De'</i>) (<i>'Ten'</i>)	<i>pos</i> (<i>'van't'</i>)		<i>pos</i> (<i>'van der'</i>) (<i>'op de'</i>)
Anglès		<i>ant</i>		<i>ant</i>		<i>ant</i>	<i>ant</i>
Portuguès	<i>pos</i> (<i>'da'</i>) (<i>'dos'</i>)		<i>pos</i>		<i>pos</i>		<i>pos</i>
Romanès	<i>pos</i> (<i>'de'</i>) és l'excepció	<i>ant</i>		<i>ant</i>		<i>ant</i>	<i>ant</i>
Italià		<i>ant</i>		<i>ant</i>		<i>ant</i>	<i>ant</i>

ant = s'anteposa la partícula a l'encapçalament (entrada sota la partícula)

pos = es posposa la partícula a l'encapçalament (entrada sota el nom)

1.2.2.4 Cognoms amb d'altres partícules

Si el cognom va precedit d'una partícula que no és ni un article ni una preposició ni una combinació d'ambdós, l'entrarem sota aquesta partícula. Són exemples d'aquest tipus de partícula les següents formes: Mac, O', Fitz, Ker, A', Ap, Abu, Ibn, Ben, etc.

O'Donell, Leopoldo
Mac Donald, Ronald
Al Yasin, Muhammad Hassan
Ben Jelloun, Tahar

1.2.2.5 Nom propi com a element d'entrada

Si l'únic element identificador d'una persona és el nom propi, emprarem aquest com a element d'entrada, seguit d'un parèntesis – () – i de qualsevol paraula o frase que permeti identificar-la (naturalesa, domicili, ocupació...)

Galderic (mossèn)
Guillem (arquebisbe d'Embrun)
Ponç (bisbe de Barcelona)
Robert (duc de Calàbria, primogènit de Carles II)

1.2.2.6 Nom propi i sobrenom

Si l'element identificador d'una persona és el seu nom de pila seguit d'un sobrenom (gentilici, nom religiós, patronímic, etc.), entrarem el descriptor pel nom en ordre directe.

Gonzalo de Berceo
Ferrer de Manresa
Bartomeu de Guimerà

1.2.2.7 Noms de membres de cases reials

En el cas de noms d'emperadors, reis, prínceps regnants i dignitats similars, coneguts pel seu nom propi, s'entraran pel nom de sobirà, l'ordinal corresponent (sempre que el tingui), el títol i el nom de l'estat, regne o poble que governa. En el cas dels monarques medievals de Catalunya-Aragó s'emprarà l'ordinal català.

Alfons IV, comte rei de Catalunya-Aragó
Amadeu I, rei d'Espanya
Abd-Al-Rhaman III, califa de Còrdova
Joan II, rei de Portugal
Joan Carles I, rei d'Espanya
Mohamed VI, rei del Marroc
Jean IV, rei de Canàries
Ranier III, príncep de Mònaco
Enric, gran duc de Luxemburg

Quan els noms d'emperadors, reis, prínceps regnants i dignitats similars, són coneguts per un sobrenom associat al nom, es farà una referència al nom amb el sobrenom.

Alfons X, el Savi
vg. Alfons X, rei de Castellà
Pere III, el Cerimoniós
vg. Pere III, comte rei de Catalunya-Aragó
Jaume I, el Conqueridor
vg. Jaume I, comte rei de Catalunya-Aragó

En el cas que un rei tingui més d'un títol, s'entrarà amb el de condició més alta.

Carles V, emperador romanogermànic

En el cas de reis sants s'indicarà aquesta circumstància darrera el nom de l'estat, regne o poble.

Lluís IX, rei de França, sant
Ferran III, rei de Castella, sant

En el cas de noms de persones consorts s'indicarà el nom propi del consort, seguit del títol, l'expressió "consort de" i finalment, el nom complet de l'emperador, rei, príncep o dignitat similar.

Germana de Foix, comtessa reina de Catalunya-Aragó consort de Ferran II, comte rei de Catalunya-Aragó
Elisenda de Montcada, comtessa reina de Catalunya-Aragó consort de Jaume II, comte rei de Catalunya-Aragó
Felip d'Edimburg, príncep consort d'Elisabet II d'Anglaterra, reina de la Gran Bretanya i de la Commonwealth
Sofia de Grècia, reina consort de Joan Carles I, rei d'Espanya

Els noms de fills i néts de persones reials i similars s'entraran pel nom i cognom (sempre que el coneguem a partir de totes les fonts d'informació disponibles) seguit de coma i el títol.

Carles d'Aragó, príncep d'Aragó
Maria de Portugal, infanta d'Aragó
Lluïsa Carlota de Borbó, infanta d'Espanya
Baltasar Carles, príncep d'Astúries
Cristina de Borbó I de Grècia, infanta d'Espanya

Quan els fills i néts de persones reials sense designació territorial i similars siguin més coneguts per la seva condició com a príncep o princesa, s'afegirà l'expressió "fill/filla de", "nét/néta de" al nom, i finalment el títol.

Jaume, infant, fill de Jaume II, comte rei de Catalunya-Aragó
Lluís, príncep imperial, fill de Napoleó III, emperador de França
Anna, princesa reial, filla d'Elisabet II d'Anglaterra, reina de la Gran Bretanya i la Commonwealth

En el cas de cases reials no regnants i que no s'identifiquin amb la reialesa, l'accés s'efectuarà pel cognom o la part del nom per la qual s'identifica normalment a la persona, i es separaran dels títols nobiliaris que aquesta persona utilitzi.

Àustria, Lluís Salvador d', arxiduc
Grècia, Miquel de, príncep
Borbó Battenberg, Joan de, comte de Barcelona
París, Enric, comte de

1.2.2.8 Noms de persones amb títol de noblesa

Sempre que la persona sigui coneguda preferentment pel seu títol de noblesa, l'entrada serà el nom propi del títol de noblesa, seguit del nom complet en ordre directe i de la paraula que indiqui el rang nobiliari.

Comillas, Antonio López López, marquès de
Mina, Pedro José de Guzmán y Dávalos, marquès de la
Romanones, Álvaro de Figueroa y Torres, comte de
Caldes de Montbui, Anna Girona Vidal, marquesa de

En el cas de persones amb títol nobiliari idèntic al cognom, l'element d'accés serà aquest, seguit del nom i de la part del títol que indiqui el rang.

Cabarrús, Francisco, comte de
Bonet, Joaquim, baró de
Meer, Ramon de, baró de
Camps, Felip de, marquès de

En el cas d'una persona que no utilitzi el seu títol nobiliari com a identificador principal, aquest títol es posposarà al seu nom, separat per una coma, si és conegut.

Sartorius, José Luis, comte de San Luis
Brusi Ferrer, Antoni, marquès de Casa Brusi
Pardo Bazan y de la Rúa Figueroa, Emilia, comtessa de Pardo Bazán
Manso Solà, Josep, comte de Llobregat
Rius Taulet, Francesc de Paula, marquès d'Olèrdola
Guitard, Geribert, vescomte de Barcelona
Primo de Rivera, Miguel, marquès de Estella
Vilallonga, Josep Lluís de, marquès de Castellbell

1.2.2.9 Noms de famílies

El punt d'accés serà el cognom del grup familiar, acompanyat de l'aclariment corresponent, generalment l'expressió "família", entre parèntesis.

Bacardí (família)
Gombau (família)
Gualbes (família)
Llàstics (família)
Sentmenat (família)

En el cas de famílies amb títol nobiliari i que siguin conegudes habitualment pel títol, l'accés s'efectuarà pel nom del títol de noblesa, seguit de la part del títol que indiqui el rang.

Maldà, barons de

En el cas de noms de cases regnats o nobiliàries, el punt d'accés serà el nom de la casa.

Borbó, casa de
Àustria, casa d'

18

1.2.2.10 Noms de jerarquies eclesiàstiques

En el cas de noms de papes i antipapes, el punt d'accés s'efectuarà pel nom del papa, seguit de l'ordinal corresponent i de la paraula "papa" o "antipapa" separada per una coma.

Pius XII, papa
Benet XV, papa
Benet XIII, antipapa

Quan es tracti d'un papa sant o beat s'indicarà, a més, aquesta circumstància.

Joan XXIII, papa, beat
Pius X, papa, sant

En el cas de les persones que han ocupat dignitats eclesiàstiques i que siguin identificades solament per un nom de pila, s'indicarà, a més, el rang de la dignitat.

Oliba, bisbe de Vic, abat de Ripoll
Osi, bisbe de Còrdova

Si la persona ha ocupat més d'una dignitat, sempre s'indicarà la superior i, si és possible, s'assenyalarà la darrera seu ocupada.

Carles, Ricard Maria, arquebisbe de Barcelona, cardenal
Villena, Isabel de, abadessa de Villena
Marcel Pola, Antoni, abat de Montserrat
Caçador, Guillem, bisbe de Barcelona
Colom, Guillem, canonge de la catedral de Barcelona
Gicognami Ceccioni, Caetano, cardenal
Sentmenat Cartellà, Antoni, cardenal

1.2.2.11 Noms de religió

Quan la persona utilitzi comunament un nom de religió, l'element inicial serà el seu nom propi seguit dels sobrenoms. En el cas excepcional que aparegui l'orde religiós associat al nom, aquest es posarà desenvolupat entre parèntesis.

Luis de San José (orde carmelita)
María de la Cruz (orde de la Sagrada Família)

En el cas que el nom consti solament d'un nom propi i un terme de tractament religiós (germà, germana, mare, pare, fra...) aquest es posposarà al nom separat per coma i, com en el cas anterior, s'indicarà el nom de l'orde religiós si es coneix.

Eiximenis, Francesc d', fra (orde franciscana)
Eulàlia d'Anzizu, sor (orde de Santa Clara)
Encarnació, germana (orde de les Missioneres de Natzaret)
Gallifa Arqués, Joan, pare
Serra, Juníper, fra (orde franciscana)
Teresa de Calcuta, mare (orde de les Missioneres de la Caritat)
Verdaguer Santaló, Jacint, mossèn

1.2.2.12 Noms de sants

En el nom de sants i santes l'element inicial serà el nom propi per què són coneguts, seguits de la paraula "sant" o "beat".

Benet, sant
Llúcia, santa
Jaume, sant
Jordi, sant

Quan el nom d'un sant o beat inclogui cognoms, un sobrenom o un nom de religió, s'indicaran aquests en ordre directe, seguits de la paraula "sant" o "beat".

Antoni de Pàdua, sant
Antoni Maria Claret, sant
Joan Bosco, sant
Caterina de Siena, santa
Teresa de Jesús, santa

En el cas de sants o beats amb nom i cognoms es farà una referència des del cognom.

Calvó, Bernat
vg. Bernat Calvó, sant
Cottolengo, Josep
vg. Josep Cottolengo, sant
Almató Ribera, Pere
vg. Pere Almató Ribera, beat

1.3 Addicions al nom

1.3.1 Regla general

Es podran afegir al nom els aclariments que es considerin oportuns per ajudar a identificar-lo amb més claredat. Aquests elements poden ser el càrrec, la professió, l'any, la forma completa del nom, etc. Les addicions al nom es faran

constar sempre entre parèntesis, a excepció dels anys o les dates. Aquestes s'indicaran sempre després del parèntesi.

Els aclariments al nom s'afegiran sempre que proporcionin més informació sobre la persona, o ajudin a eliminar confusions.

Iglesias, Enrique (president del Banco Interamericano de Desarrollo)

Gervilla Valladolid, Juan Miguel (guàrdia urbà)

Napoleón (fotògraf)

1.3.2 Addicions per distingir entre noms idèntics

Per distingir entre formes homònimes, s'afegirà al nom la professió, la data o ambdós a la vegada.

Duran, Josep (jurista) m. 1704

Duran, Josep (mercader i polític) ca. 1730-1802

Duran, Josep (compositor) S.XVIII

Mates, Joan (cirurgià)

Mates, Joan (pintor)

Marcús, Bernat (fill)

Marcús, Bernat (pare)

2 Noms d'entitats

2.1 Elecció del nom

2.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació

Punt d'accés principal

S'escollirà com a punt d'accés principal el nom pel qual una entitat sigui comunament identificada i coneguda, tenint en compte qualsevol expressió inclosa o associada al nom que serveixi per identificar-la de forma unívoca. La formalització del nom es realitzarà (i així es presenten els exemples) d'acord amb les especificacions de l'apartat 2.2 d'aquest manual.

ONU
Unió Europea
Fundació Jaume Bofill
Parròquia de Santa Maria del Mar (Barcelona)
Club Excursionista de Gràcia
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Unió General de Treballadors
Amics de Barcelona Històrica i Monumental
Maquinista Terrestre i Marítima, La
Compañía General de Tabacos de Filipinas
Associació de Veïns de les Corts

Fonts d'informació

Les fonts més apropiades per determinar quin és el nom pel qual una entitat és comunament identificada i coneguda són, per ordre de preferència, les següents:

- La documentació generada per l'entitat, juntament amb la normativa i legislació que la crea i en regula la seva organització i funcionament.
- Els estudis monogràfics sobre l'entitat o les obres de referència produïdes per la mateixa entitat o altres directament relacionades.
- Altres obres de referència de caràcter general, per exemple, la Gran Enciclopèdia Catalana.
- Els instruments de descripció de la documentació que existeixin.
- Les relacions de transferència de documentació, els registres d'ingressos de fons o qualsevol altre document de valor equivalent
- Qualsevol altra font d'informació.

2.1.2 Elecció entre noms diferents

2.1.2.1 Canvi de nom

Si una entitat ha canviat de nom al llarg de la seva existència, però manté la seva estructura i funcions, com a punt d'accés s'escollirà l'últim nom utilitzat, excepte en els casos en què l'entitat sigui més coneguda per un nom anterior.

Club Excursionista de Gràcia (1929-)
i no Grup Excursionista "Mai Enrera" (1922-1929)

Canadian Pacific Limited (1971-)
i no Canadian Pacific Railway (1880-1971)

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes del nom no acceptades.

En el cas de documentació produïda per diverses entitats antecessores, successores o contemporànies, o que han experimentat modificacions estructurals o funcionals destacades, caldrà utilitzar tots els noms com a punts d'accés.

Cambra Oficial de Comerç i Navegació de Barcelona
 Cambra Oficial d'Indústria de Barcelona
 Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Banco de Bilbao
 Banco de Vizcaya
 Argentaria
 Banco de Bilbao Vizcaya Argentaria

2.1.2.2 Diverses formes del mateix nom

Si el nom d'una entitat apareix amb formes diferents en les fonts d'informació establertes, s'escollirà la denominació predominant d'acord amb l'ordre de preferència de les fonts.

En qualsevol cas, es donarà preferència al nom més conegut encara que sigui diferent del nom oficial.

Canadencia, La
i no Barcelona Traction, Light and Power Company Limited
 UNESCO
i no Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura
 RENFE
i no Red Nacional de Ferrocarriles Españoles

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes del nom no acceptades.

2.2 Formalització del nom

2.2.1 Regla general

2.2.1.1 Element d'entrada

El nom de l'entitat s'escriurà en ordre directe, excepte en els casos indicats als subapartats 2.2.2 (entitats amb competències sobre una àrea jurisdiccional), 2.2.3.3 (entitats subordinades que no són identificades de forma unívoca), 2.2.4.1 (entitats comunes a l'Església Catòlica) i 2.2.4.2 (diòcesi i arxidiòcesi).

Institut d'Estudis Catalans
Fundació Joan Miró

2.2.1.2 Llengua

Si l'entitat té més d'una llengua oficial i una d'elles és el català, el nom de l'entitat es consignarà en català.

Si el català no és llengua oficial de l'entitat, però existeix una forma en català acceptada i utilitzada habitualment, s'escollirà aquesta en el cas d'entitats supranacionals i internacionals.

Si l'entitat té diverses llengües oficials, cap d'elles és el català i no existeix una forma catalana del nom, s'escollirà la forma castellana si està entre les llengües oficials.

Si ni el català ni el castellà no figuren entre les llengües oficials de l'entitat, s'escollirà la llengua predominant en la seva documentació i/o en la normativa del seu funcionament.

Unió Europea
Comissió Europea

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes no acceptades.

2.2.1.3 Escriptura i grafia

Si el nom d'una entitat es troba en escriptura no llatina es transliterarà a la llatina.

2.2.1.4 Articles inicials

Es posposarà l'article inicial sempre al final. Solament es mantindrà l'article com a primer element quan aquest sigui la primera part del cognom d'una persona o d'un lloc.

Oreja de van Gogh, La
Beatles, The
Le Courbusier Association
Los Angeles Symphony (orquestra)

2.2.1.5 Abreviatures, sigles i acrònims

Si el nom d'una entitat conté abreviatures, sigles i acrònims, es desenvoluparan sempre, excepte en els casos en què l'entitat sigui més coneguda per la forma abreujada.

Els punts o altres signes de puntuació es suprimiran sempre i no es deixaran espais entre les lletres d'un acrònim.

Compañía Guipuzcoana de Caracas
i no Cía. Guipuzcoana de Caracas
 Institut Municipal d'Educació
i no I.M.E
 FAO
 UNESCO
 RENFE

Els termes o les abreviatures que indiquen que una entitat és una societat, es mantindran com a part del nom si apareixen al començament o dins del nom. Quan apareixen al final, només es mantindran si són necessàries per a transmetre la idea d'entitat.

Societat Anònima Cros
 ENDESA
 Compañía Internacional Editora (Sense S.A.)
 Hijos de Ramón Mulleras SA
 Los Manglares SA
 Jordi Herrero Suñol CB

2.2.2 Entitats amb competències sobre un àrea jurisdiccional

En el cas d'entitats que tinguin competències sobre una àrea jurisdiccional, l'element d'entrada del punt d'accés serà el nom de l'àrea jurisdiccional en català (país, nació, municipi, comarca, etc.), seguit del nom de l'entitat separat per un punt, sempre que es tracti d'algun dels següents tipus d'entitats:

- a) Institucions oficials de caràcter executiu (ministeris, conselleries, direccions generals, delegacions, ambaixades o altres organismes de característiques similars) d'àmbit estatal, autonòmic, provincial o municipal, especialment quan es tracti d'organismes que impliquin subordinació (departaments, serveis...), que siguin excessivament genèrics (arxiu, servei de publicacions..) o que tinguin un nom que no denoti entitat.
- b) Organismes judicials amb jurisdicció estatal o inferior.
- c) Organismes legislatius de caràcter estatal o inferior.

- d) Institucions militars.
- e) Entitats de l'Església Catòlica d'àmbit jurisdiccional de diòcesi i arxidiòcesi.

Catalunya. Reial Audiència
Aragó (Regne). Corts
Cervera. Vegueria
València. Generalitat
Espanya. Chancillería de Valladolid
Castella i Lleó. Junta
Catalunya. Parlament
Espanya. Alto Estado Mayor
Espanya. Ministerio de Cultura
Espanya. Tribunal Constitucional

L'àrea jurisdiccional s'indicarà en la forma elegida pels centres catalogadors reconeguts, encara que no sigui la oficial.

Castella i Lleó
i no Comunitat Autònoma de Castella i Lleó
Astúries
i no Principat d'Astúries

2.2.2.1 Entitats de la pròpia institució

Com a norma general -atès que, en el nostre cas, l'entitat productora de la documentació és majoritàriament l'Ajuntament de Barcelona i els seus òrgans dependents, i la seva àrea jurisdiccional sempre és la ciutat de Barcelona- obviarem tant el nom de la ciutat (Barcelona) com el genèric (ajuntament), en el cas que els descriptors siguin entitats o organismes d'aquesta Institució.

Sector d'Urbanisme
Direcció de Serveis d'Administració i Personal
Direcció de Serveis de Drets Civils
Negociat d'Urbanització i Reforma
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

2.2.2.2 Entitats amb el mateix nom geogràfic i diferent àmbit jurisdiccional

Sempre que trobem més d'una entitat de diferents àmbits jurisdiccionals amb el mateix nom geogràfic, el nom del tipus d'àrea jurisdiccional s'afegirà entre parèntesis i en català o en llengua vernacle, únicament si en català no té equivalent. No s'afegirà el nom del tipus d'àrea jurisdiccional als municipis.

Tarragona
Tarragona (província)
Tarragona (arxidiòcesi)

València

València (Comunitat Autònoma)
 València (província). Diputació
 València (arxidiòcesi)

Guadalajara
 Guadalajara (Espanya: província)
 Guadalajara (Mèxic)

Quebec
 Quebec (província)
 Quebec (Quebec: comtat)

Darmstadt (Alemanya: Landkreis)
 Darmstadt (Alemanya: Regierungsbezirk)

En el cas que el tipus de jurisdicció no ens proporcioni una diferenciació clara s'afegirà una paraula o frase apropiada.

Berlín (Alemanya República Democràtica)
 Berlín (Alemanya República Federal)
 Corea (República Popular Democràtica)
 Corea (República de Corea)
 Irlanda (República d'Irlanda)
 Irlanda (Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord)

2.2.2.3 Delegacions, ambaixades i institucions similars

En el cas d'òrgans delegats d'una institució oficial en un lloc determinat, el punt d'accés serà el nom de l'àrea jurisdiccional de la institució seguit del nom de l'òrgan delegat i del lloc on exerceix la seva activitat entre parèntesis, sempre que aquest no es trobi inclòs dins de la denominació de l'òrgan delegat.

Espanya. Delegació de Govern (Catalunya)
 Itàlia. Ambaixada (Espanya)
 Cuba. Consolat (Catalunya)

2.2.2.4 Àrea jurisdiccional en l'administració judicial i militar

En el cas d'entitats de l'administració judicial i militar, amb àrea jurisdiccional pròpia, l'element d'entrada serà el nom del país, seguit del nom de l'àrea jurisdiccional específica (si aquesta no està inclosa dins el nom de l'entitat) i el nom de l'entitat.

Espanya. Audiencia Territorial de Albacete
 Espanya. IV Región Militar. Capitanía General

2.2.2.5 Assemblees constituents

Les assemblees constituents s'entraran indicant la seva àrea jurisdiccional, seguit del nom de l'assemblea i de l'any o anys entre parèntesis.

Espanya. Cortes Constituyentes (1869-1871)

Espanya. Cortes de Cádiz (1812)

2.2.3 Entitats subordinades

Les entitats subordinades que no tinguin caràcter executiu, s'entraran seguint la norma general, és a dir, amb el nom en ordre directe.

2.2.3.1 Entitats subordinades identificades de forma unívoca

Les entitats subordinades s'entraran pel seu propi nom en ordre directe, sempre que aquest no pugui induir a cap equivocació o confusió en la seva identificació.

Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris
Institut Persones, Empresa i Societat
Escola Pràctica Professional Josep Lluís Sert
Fundació Rafael Campalans
Institut Borja de Bioètica

Es farà la referència necessària al nom de l'entitat subordinada directament des del seu nom en la forma de subencapçalament de l'entitat superior.

Fundació Universitària Balmes. Societat Verdaguer
vg. Societat Verdaguer
Partit dels Socialistes de Catalunya. Fundació Rafael Campalans
vg. Fundació Rafael Campalans

2.2.3.2 Entitats subordinades que no són identificades de forma unívoca

Una entitat subordinada que no s'identifica per si mateixa, s'entrarà pel nom de l'entitat superior jeràrquica de què depèn, seguit únicament de les denominacions intermèdies que siguin imprescindibles per la seva identificació.

Aquest criteri s'aplicarà especialment en els següents tipus d'entitats:

1. Quan el nom de l'entitat subordinada és un nom genèric que requereix del nom de l'entitat superior per a la seva comprensió.

ESADE. Biblioteca
Universitat Pompeu Fabra. Arxiu
Mans Unides. Centre de documentació

2. Quan tot i que sigui un nom específic, és un nom comú a diverses institucions.

Caja Madrid. Obra Social
Caixa de Catalunya. Obra Social

3. Quan el nom de l'entitat subordinada conté un terme que indica explícitament que l'entitat forma part d'un altre (facultats, seccions, filials, etc)

Universidad Pontificia Comillas. Facultad de Derecho
 Universitat Ramon Llull. Facultat de Filosofia
 Òmnium Cultural. Àrea d'Educació

4. Quan el nom de l'entitat conté una paraula que normalment implica subordinació administrativa (comissió, comitè, grup de treball, etc)

Ateneu Barcelonès. Taller d'escriptura
 Col·legi d'Advocats de Barcelona. Comissió de Cultura
 Rosa Sensat. Grup de llengua escrita
 Federación Internacional de Gimnasia. Comité Técnico Femenino
 Real Club Deportivo Espanyol. Comissió Social
 Comitè de les Regions (Unió Europea). Comissió de Política Econòmica i Social

5. Quan el nom de l'entitat conté un nom genèric que indica una subdivisió geogràfica, cronològica, numèrica o alfabètica d'una entitat superior.

Col·legi Oficial d'Arquitectes de Barcelona. Demarcació de Barcelona
 Universitat Pompeu Fabra. Administració del Mar
 Universitat Ramon Llull. Observatori de l'Ebre
 Cambra de Comerç de Barcelona. Delegació de l' Hospitalet

6. Quan una entitat té una denominació que no transmet la idea d'entitat.

Taylor & Taylor. Recursos Humans
 Catedral de Menorca. Capella Davidica
 Lliga per la Laïcitat. Ateus de Barcelona

7. Quan el nom d'una facultat, d'un institut, un laboratori, etc. universitari, només indica un camp concret d'estudi.

Centro Mediterraneo de Investigaciones Marinas y Ambientales. Unidad de Tecnología Marina
 Hospital Universitari de la Vall d'Hebron. Institut de Recerca
 Universitat Autònoma de Barcelona. Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents
 Universitat de Vic. Escola Politècnica Superior
 Esade. Càtedra Lideratges i Governança Democràtica
 Universitat Oberta de Catalunya. Institut de Recerca

2.2.3.3 Entitats subordinades de l'administració pública amb entrada directa

Les entitats subordinades de l'administració pública s'entraran directament pel seu nom, sempre que aquest nom no pugui induir a cap equivocació o confusió, o que no formi part de cap dels tipus d'entitats que s'especifiquen en l'apartat 2.2.3.4.

Institut de Cultura de Barcelona
Museo del Prado
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
Arxiu Nacional de Catalunya
Instituto Galego de Analise e Documentación Internacional
Servei Català de la Salut
Estudi General de Girona
Hospital de la Santa Creu de Vic
Taula de Canvi de Barcelona

Es faran les referències necessàries al nom de l'entitat subordinada entrada directament, a partir del seu nom en la forma de subencapçalament de l'entitat de major nivell jeràrquic.

Institut de Cultura de Barcelona. Museu Picasso
vg. Museu Picasso
Espanya. Ministerio de Cultura. Museo del Prado
vg. Museo del Prado
Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Patrimoni Cultural.
Arxiu Nacional de Catalunya
vg. Arxiu Nacional de Catalunya

2.2.3.4 Entitats subordinades de l'administració pública amb entrada indirecta

S'entrarà una entitat subordinada de caràcter governatiu, judicial, legislatiu o militar sota el nom de l'àrea jurisdiccional del govern, seguit del nom dels nivells intermedis de la jerarquia necessaris per la seva identificació, quan pertanyi als següents tipus d'entitats.

1. Un nom que implica que l'entitat forma part d'una altra.
Catalunya. Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic
Barcelona. Diputació. Àrea d' Espais Naturals
Espanya. Ministerio del Interior. Secretaría General Técnica
2. Un nom que implica subordinació administrativa (comitè, comissió, etc).
Barcelona. Comitè Executiu
Catalunya. Comissió de seguiment del Pacte Nacional per a l'Educació
Estats Units. Commission of Civil Rights
3. Un nom que és general per naturalesa o que només indica una subdivisió geogràfica, cronològica o numèrica
Catalunya. Mossos d' Esquadra. Regió Policial Terres de l'Ebre
Espanya. Agencia Tributaria. Delegación de Barcelona
4. Un nom que no transmet la idea d'entitat i que no conté el nom de govern
València. Generalitat. Ciutat de les Arts i les Ciències

5. Una entitat que és òrgan executiu principal (Ministeri, Conselleria, etc)

Catalunya. Departament de Salut
 Espanya. Ministerio de Justicia
 Andalusia. Consejería de Gobernación
 Regne Unit. Home Office

6. Una entitat judicial

Espanya. Audiència Provincial (Barcelona)
 Catalunya. Tribunal Superior de Justícia

7. Una entitat militar

Colòmbia. Ejército Nacional
 Espanya. Fuerzas Armadas
 Regne Unit. Army

2.2.3.5 Entitats subordinades de caràcter legislatiu amb entrada indirecta

Les entitats legislatives subordinades s'entraran sota el nom de l'àrea jurisdiccional de govern, i s'indicarà tota la seqüència completa de la jerarquia orgànica, des del nivell superior fins al subordinat.

Espanya. Cortes Generales. Congreso de los Diputados. Comisión Mixta para el Estudio del problema de las Drogas
 Espanya. Cortes Generales . Senado
 Catalunya. Parlament. Comissió del Síndic de Greuges
 Catalunya. Parlament. Oïdoria de Comptes i Caixa
 Regne Unit. Parlament. House of Lords

2.2.4 Entitats religioses

2.2.4.1 Entitats comunes a l'Església Catòlica (Cúria Romana)

En el cas d'entitats de l'administració central de la Cúria Romana, l'element d'entrada sempre serà Església Catòlica, seguit de punt i el nom específic de l'entitat, en la seva forma llatina.

Església Catòlica. Tribunal Rotae
 Església Catòlica. Pontificia Comisión "Ecclesia Dei"
 Església Catòlica. Collegium Cardinalium
 Església Catòlica. Nunciatura Apostolica (Espanya)

2.2.4.2 Diòcesi i arxidiòcesi

Quan siguin entitats diocesanes i arxidiocesanes, el punt d'accés s'iniciarà per l'àrea jurisdiccional i entre parèntesis es posarà si es tracta de diòcesi o arxidiòcesi, seguit d'un punt i a continuació el nom específic de l'entitat.

Barcelona (arxidiòcesi). Arquebisbat

Girona (diòcesi). Delegació Episcopal d'Apostolat Seglar
Vic (diòcesi). Departament del Patrimoni Artístic
Tarragona (arxidiòcesi). Secretariat de Vocacions

2.2.4.3 Ordes, societats i congregacions religioses

En el cas d'un orde o una societat religiosa s'utilitzarà el nom pel qual són coneguts els seus membres en català, independentment de quina sigui la forma més coneguda, bé la popular o bé la oficial.

Franciscans

i no Frares Menors
Orde Franciscana
Franciscans Descalços

Benedictins

i no Orde de Sant Benet

Carmelitans

i no Carmelites Calçats
Orde del Carme

Orde dels Germans de la Benaventurada Verge Maria del Mont Carmel

Germans de Sant Joan de Déu

i no Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu

Opus Dei

i no Sociedad Sacerdotal de la Santa Cruz y Obra de Dios

Tercer Orde Regular de Sant Francesc

i no Franciscanos de la T.O.R.
Orden Tercera Regular de San Francisco T.O.R.

Tercera Orden Regular de Penitencia de San Francisco Asís.

T.O.R.F.

2.2.4.4 Catedrals, esglésies, monestirs, mesquites, etc.

El punt d'accés serà el nom de l'entitat en ordre directe.

Parròquia de Sant Pau del Camp (Barcelona)
Parròquia de Santa Maria del Mar (Barcelona)
Monestir de Santa Maria de Pedralbes (Barcelona)
Benediktinerkloster Beuron
Real Monasterio de la Encarnación (Madrid)
Catedral de Girona
Canterbury Cathedral
Abadia de Montserrat (Barcelona)
Mezquita del Rey Abdelaziz (Marbella)
Masjid-Al-Aqsá (Jerusalem)

2.2.4.5 Entitats antigues i internacionals

Si el nom d'una entitat d'origen antic o d'una entitat que té caràcter internacional té una forma catalana, s'usarà aquesta forma.

Església Ortodoxa Copta
Concili de Nicea

Si una entitat sovint surt identificada a les fonts de referència amb un nom convencional en la seva llengua, s'usarà aquest nom.

Westminster Abbey
i no Collegiate Church of St. Peter in Westminster

Un patriarcat autocèfal antic o una arxidiòcesi de l'Església Oriental s'entrarà pel nom de lloc. Entre parèntesis s'afegirà una paraula o frase que designi el tipus de jurisdicció eclesiàstica.

Constantinoble (patriarcat ecumènic)
Xipre (arxidiòcesi)
Antioquia (patriarcat jacobita)
Antioquia (patriarcat ortodox)

2.2.5 Comitès, comissions, juntes i altres entitats de caràcter mixt

Una entitat mixta constituïda per representants de dos o més entitats s'entrarà directament sota el seu propi nom.

Comissió de Desenvolupament de la Carta Municipal de Barcelona
Comitè Permanent del Conveni de Cooperació en Infraestructures i Medi
Ambient al Delta de Llobregat
Comitè Consultiu de Bioètica de Catalunya
Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat (Barcelona)
Junta de Museus de Catalunya

El nom de l'entitat mixta ometrà els noms de les entitats representades si aquesta entitat conjunta queda clarament identificada sense ells i no dona lloc a confusions.

Comisión Mixta para la Actuación en el Patrimonio Histórico Español
i no Comisión Mixta del Ministerio de Cultura y el Ministerio
de Fomento para la Actuación en el Patrimonio Histórico Español

S'inclouran els noms de les entitats representades si l'entitat mixta no queda identificada amb claredat sense aquest afegitó.

Comitè Conjunt de Cooperació entre UNESCO i Consorci Barcelona
2004
Comissió Mixta de Valoracions Administració de l'Estat–Generalitat de
Catalunya

En el cas d'entitats mixtes (comitè, comissió, etc.) subordinades administrativament a una entitat principal, que no s'identifiquen unívocament, vegeu 2.2.3.2 tipus 4.

2.2.6 Conferències, congressos i assemblees

Es consignarà el nom propi de la conferència, congrés o assemblea i s'hi afegirà l'ordinal o el número, si en porta, l'any i el lloc de celebració. Aquests elements s'indicaran entre parèntesis i separats entre ells per dos punts.

Conferència Europea de Ciutats Sostenibles (4a: 2003: Aalborg)
Congrés Internacional d'Epigrafia Grega i Llatina (12è: 2002: Barcelona)
Jornades sobre Govern Local i Ocupació (1999: Barcelona)
Fòrum Català per Repensar la Societat (1r: 1999: Barcelona)

2.3 Addicions al nom

2.3.1 Regla general

Es podran fer les addicions al nom que es considerin pertinents per ajudar a identificar l'entitat amb més claredat. Aquestes addicions es consignaran en català i entre parèntesis.

Les addicions podran ser un nom geogràfic, una data, un número de seqüència o número identificador, un tipus d'entitat i un tipus d'àrea jurisdiccional.

Les addicions més habituals, que ajuden a identificar l'entitat o que introdueixen alguna precisió, estan tractades en l'apartat que regula la formalització del nom (apartat 2.2) i especificades per a cada tipus d'entitat. En cada cas es consideren les addicions i es posen exemples. Vegeu apartats 2.2.2 (tipus d'àrea jurisdiccional, tipus d'entitat, nom geogràfic) i 2.2.6 (data, número de seqüència)

A continuació s'indiquen les addicions menys habituals o aquelles que s'afegeixen en casos més excepcionals.

2.3.2 Addicions als noms que no transmeten idea d'entitat

Si el nom per si mateix no dóna idea d'entitat corporativa es farà una addició indicant el tipus d'entitat.

Rainbow Warrior (vaixell)
Inditex (firma comercial)
Mecano (grup musical)
Ara va de bo (grup musical)

Bread and Butter (fira comercial)

2.3.3 Addicions a les formes homònimes

Si dues entitats tenen noms iguals o molt semblants, fins al punt que puguin confondre's, es farà una addició indicant el tipus d'entitat.

Bfi (grup musical)
Bfi (firma comercial)

Sar (grup musical)
Sar (firma comercial)

Si dues entitats tenen noms iguals i són del mateix tipus, es farà una addició indicant el nom del lloc on estigui establerta cada entitat.

Asociación de Padres de Alumnos del Col·legi Sant Jordi (Barcelona)
Asociación de Padres de Alumnos del Col·legi Sant Jordi (Cervelló)

Les homonímies relatives a noms de lloc que són jurisdiccions es tracten a l'apartat 2.2.2.

3 Noms geogràfics

3.1 Elecció del nom

3.1.1 Regla general: punt d'accés principal i fonts d'informació

Punt d'accés principal

Per als topònims de Catalunya s'emprarà el nom oficial del lloc, o el més conegut, en català (en aranès³ en el cas de la Vall d'Aran). Per a la resta de topònims vegeu 3.2.1.1.

Fonts d'informació

Les fonts d'informació per a l'elecció del nom de lloc seran per ordre de preferència:

1. Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 2003.
<<http://www.icc.es/web/content/php/toponimia/loctop.php>> [Consulta: 20 de novembre de 2009]
2. Gran enciclopèdia catalana [en línia]. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1993.
<<http://www.enciclopedia.cat>> [Consulta: 20 de novembre de 2009]
3. Atlas Universal Català. 4a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995.
4. Diccionari nomenclàtor de les vies públiques de Barcelona [en línia]. 2a ed. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis Editorials, 1997.
<<http://www.bcn.cat/nomenclator/>> [Consulta: 20 de novembre de 2009]
5. Institut Cartogràfic de Catalunya.
<<http://www.icc.es/>> [Consulta: 20 de novembre de 2009]
6. Listado de Estados y territorios (Anexo A5) del Libro de estilo interinstitucional de la Unión Europea [en línia]. Font d'informació per als noms usuals acceptats i noms oficials de països, estats i nacions sense estat.
<<http://publications.europa.eu/code/es/es-5000500.htm>> [Consulta: 20 de novembre de 2009]

³ Basant-nos en l'art. 18 de la Llei 1/1998 "els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana, d'acord amb la normativa lingüística de l'IEC, excepte els de la Vall d'Aran que tenen l'aranesa.

7. Art Públic [en línia]. Font d'informació per als noms d'escultures, fonts i altres llocs historicoartístics.

http://w10.bcn.cat/APPS/gmocataleg_monum/CambialdiomaAc.do?idioma=ca&pagina=welcome [Consulta: 20 de novembre de 2009]

8. Les pròpies unitats de descripció o documents produïts quan no hi hagi cap referència en les anteriors fonts.

3.1.2 Elecció entre noms diferents

3.1.2.1 Canvis de nom de lloc

3.1.2.1.1 Llocs on es conserva la ubicació o els seus límits geogràfics.

S'utilitzarà el nom del lloc més actual.

Sagunt
i no Morvedre
 Sant Petersburg
i no Leningrad

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes no acceptades.

3.1.2.1.2 Llocs on no es conserva la ubicació o els seus límits geogràfics han canviat.

Es posarà el nom del lloc que surt en el document.

Prússia
 URSS
 Àustria-Hongria
 Iugoslàvia

Es faran les referències necessàries entre el punt d'accés escollit i les formes no acceptades.

3.1.2.2 Diversos noms utilitzats simultàniament

Seguint les directrius de la regla general, s'emprarà el nom oficial o, si no existeix, el més conegut, d'acord amb les fonts d'informació establertes en el punt 3.1.1.

Santa Maria de Corcó
i no Esquirol, l'
 Caldes d'Estrac
i no Caldetes

3.2 Formalització del nom

3.2.1 Regla general

El nom del lloc s'escriurà en ordre directe.

Sant Andreu de Palomar
Torrent de l'Olla, carrer del

3.2.1.1 Llengua

S'usarà la forma en català del nom d'un lloc si n'hi ha una d'ús corrent (en aranès en el cas de la Vall d'Aran). Aquesta forma s'establirà a partir dels nomenclàtors, enciclopèdies i altres fonts de referència en llengua catalana⁴.

Saragossa	
<i>i no</i>	Zaragoza
Sant Sebastià	
<i>i no</i>	Donostia/San Sebastián
Corunya, la	
<i>i no</i>	A Coruña/La Coruña
Florència	
<i>i no</i>	Firenze
Vielha	
<i>i no</i>	Viella
Nova York	
<i>i no</i>	New York

Si no hi ha una forma catalana consolidada, s'usarà la forma en la llengua oficial del país.

Buenos Aires	
Foggia	
Jerez de la Frontera	
<i>i no</i>	Xerès de la Frontera
Gijón	
<i>i no</i>	Xixón

Si un país o comunitat autònoma té més d'una llengua oficial, s'usarà la forma més habitual en les fonts en llengua catalana.

Bilbao	
<i>i no</i>	Bilbo
Orense	
<i>i no</i>	Ourense
Anvers	
<i>i no</i>	Antwerpen

⁴ Vegeu 1.1.1 Fonts d'informació.

3.2.1.2 Escriptura i grafia

El nom del lloc s'escriurà en minúscules, llevat de la primera lletra que serà majúscula, a excepció dels acrònims. Si es tracta d'un vial, a continuació del nom, separat per coma, s'escriurà el tipus de vial en minúscules sense abreujar.

Montjuïc
Gaudí, avinguda de
Hospital, carrer de l'

38

3.2.1.3 Article inicial

S'inclourà l'article inicial en el casos següents:

1. Municipis
2. Ens submunicipals
3. Rius
4. Territoris insulars menors (illes petites, illots)
5. Cadenes de muntanyes
6. Certs accidents geogràfics concrets en què l'article no és suprimible

L'article inicial es posposa i s'escriu en minúscules.

Hospitalet de Llobregat, l'
Caire, el
Besòs, el
Pirineus, els
Montserrat, el
Tibidabo, el

L'article inicial només s'entrarà en ordre directe en aquells casos en què no constitueix un element discernible en la llengua de l'estat corresponent. En són exemples les localitats dels Estats Units d'Amèrica que han conservat en anglès, com a forma fossilitzada, un topònim originàriament espanyol.

Los Angeles
Las Vegas

En tots els altres casos, l'article inicial s'omet.

Estats, pica d'
Regne Unit

3.2.1.4 Abreviatures, sigles i acrònims

Es desenvoluparan tots els noms de lloc que apareguin de forma abreujada als documents.

Barcelona
i no Bcn / Barna

Sant Feliu de Llobregat
i no St. Feliu de Llob.
Hospitalet de Llobregat, l'
i no L'H

Els topònims formats per sigles i acrònims s'escriuran de forma desenvolupada, llevat de casos molt consolidats.

Estats Units d'Amèrica
i no EE.UU. / USA / EUA
Los Angeles
i no LA

però

URSS
i no Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques

3.2.2 Regles especials per diferents tipus de noms de lloc

Com a criteri general per a tots els tipus de topònims, quan es tracti de llocs de la ciutat de Barcelona, no es farà l'addició d'emmarcament (Barcelona).

Pedralbes
i no Pedralbes (Barcelona)
Galeries Maldà
i no Galeries Maldà (Barcelona)

3.2.2.1 Noms de països, estats i nacions sense estat

Els noms de països, estats i nacions sense estat s'escriuran en ordre directe tal com s'indica en la norma general 3.2.1.

S'utilitzarà la forma usual acceptada del nom i no la forma oficial.

Illes Caiman
i no Caiman, illes
Costa de Marfil
i no Marfil, costa de
França
i no República Francesa
Algèria
i no República Algeriana Democràtica i Popular
Regne Unit
i no Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord
i no Anglaterra
Ciutat del Vaticà
i no Estat de la Ciutat del Vaticà

3.2.2.2 Noms de comarques, regions, altres divisions territorials superiors al municipi, paratges, etc.

Els noms de comarques, regions, altres divisions territorials superiors al municipi, paratges, etc. s'escriuran en ordre directe, incloent o ometent l'article d'acord amb la regla general 3.2.1.3.

Illes Canàries
 Illes Balears
 Penedès, el
 i no El Penedès
 Ports, els
 i no Els Ports

En els casos d'homonímia entre noms de comarques, regions, altres divisions territorials superiors al municipi i paratges, caldrà concretar el tipus d'àrea geogràfica; aquesta s'inclourà com una addició entre parèntesis.

Ports, els (comarca)
 Ports, els (parc natural)

 Rioja, la (comarca)
 Rioja, la (comunitat autònoma)

També caldrà incloure les addicions necessàries en el casos d'homonímia entre un accident geogràfic i una divisió territorial.

Montserrat (massís)
 Montserrat (parc natural)
 Sant Llorenç de Munt (massís)
 Sant Llorenç de Munt (parc natural)
 Aiguamolls de l'Empordà (aiguamoll)
 Aiguamolls de l'Empordà (parc natural)

3.2.3 Noms de ciutats, pobles, entitats inferiors al municipi⁵ i llocs similars.

3.2.3.1 Regla general

Els noms de ciutats, pobles, entitats inferiors al municipi i llocs similars s'indicaran en ordre directe, eliminant l'article sempre i quan aquest no formi part del nom, tal i com s'indica en la regla general 3.2.1.3.

Esplugues de Llobregat
 Pobla de Lillet, la

⁵ S'inclouen en aquest apartat les "entitats locals menors", a Catalunya denominades "entitats municipals descentralitzades", que es refereixen a nuclis de població sense ajuntament propi (pedanies, llogarets, etc) i també s'inclouen els districtes i els barris d'una ciutat.

Arànsér
Nou Barris
Camp de la Bota, el

En el cas dels noms de barris actuals de la ciutat de Barcelona s'afegirà sempre l'aclariment de concreció geogràfica (barri) sense especificar el districte al qual pertany el barri.

Besòs (barri)
Gòtic (barri)

3.2.3.2 Homonímia

En els casos d'homonímia entre noms de ciutats o pobles de diferents estats, s'afegirà l'addició del nom del país excepte en els noms de ciutats o pobles pertanyents a l'estat espanyol.

Barcelona
Barcelona (Veneçuela)
León
León (Mèxic)
León (Nicaragua)
Toledo
Toledo (Xile)

Si es produeix homonímia amb noms de divisions territorials diferents a la de ciutat o poble, s'indicarà entre parèntesis el tipus de divisió territorial de què es tracta.

Com a norma general, als noms de ciutats no s'afegirà l'addició (ciutat).

Barcelona
Barcelona (província)
Barcelona (àrea metropolitana)
Madrid
Madrid (província)
Madrid (comunitat autònoma)

S'afegirà només l'addició (ciutat) en el casos en què el nom de la ciutat coincideixi amb el nom de l'estat.

Mèxic
Mèxic (ciutat)

En el cas d'homonímia entre noms de pobles i entitats inferiors al municipi, districtes i barris s'afegirà sempre la concreció corresponent.

Gràcia (barri)
Gràcia (districte)
Gràcia (municipi)

3.2.4 Noms d'accidents geogràfics

Si el nom propi de l'accident geogràfic l'identifica de manera inequívoca, s'utilitzarà el nom propi en ordre directe.

Ebre, l'
 Montjuïc
 Pirineus, els

Si es produeix homonímia amb dos o més noms geogràfics, però un dels llocs és preferentment conegut per aquest nom, s'utilitzarà el nom geogràfic sense cap tipus d'aclariment per referir-nos al lloc a què vagi associat preferentment, i en els altres casos afegirem l'addició tipològica adient.

Ebre, l'
 Ebre (delta)
 Montjuïc
 Montjuïc (parc)
 Montigalà
 Montigalà (cim)

Si el nom de l'accident geogràfic duu un genèric integrat però no fossilitzat, l'entrarem pel nom propi de l'accident en ordre directe, posposant el genèric.

Creus, cap de
 Collserola, serra de
 Banyoles, estany de
 Mediterrània, mar
 Vic, la plana de
 Sau, pantà de
 Cadí-Moixeró, parc natural del
 Peira, turó de la
 Home, turó de l'

Si el nom de l'accident geogràfic duu un genèric fossilitzat, l'entrarem en ordre directe pel genèric.

Costa Brava, la
 Pas de la Casa, el
 Sierra Morena

Si es produeix homonímia amb dos o més noms d'accidents geogràfics, s'afegirà l'addició d'emmarcament territorial i l'addició tipològica si cal.

Portell, coll de (Catalunya)
 Portell, coll de (Mallorca)
 Montjuïc (Girona: muntanya)
 Cabeza Gorda (Terol: pic)
 Cabeza Gorda (Madrid: pic)

3.2.5 Noms de vies públiques i comunicacions

3.2.5.1 Vies públiques de la ciutat de Barcelona

Els carrers de la ciutat de Barcelona s'entraran pel nom propi, seguit del genèric⁶ sense abreujar, llevat que aquest estigui fossilitzat i formi part del nom propi.

Catalunya, plaça de
Sardenya, carrer de
Valldaura, passeig de
Diagonal, avinguda
Laietana, via
Universitat, ronda de la
Vallvidrera a les Planes, carretera de
Vell de Sarrià, camí
Sota Muralla, pas de
Güell, parc
Vil·la Amèlia, jardins de la

però

Torrent de l'Olla, carrer del
Riera Baixa, carrer de la
Pas de l'Ensenyança, carrer del

Si un carrer ha tingut diversos noms, s'entrarà pel nom actual.

Pablo Iglesias, carrer
i no Valldaura, carrer
Francesc Macià, plaça de
i no Calvo Sotelo, plaça de
Gran de Gràcia, carrer de
i no Salmeron, carrer de
i no Mayor, carrer
Diagonal, avinguda
i no Generalísimo Franco, avinguda del
i no 14 d'Abril, avinguda

Es faran les referències necessàries entre les formes no acceptades i el punt d'accés escollit.

Si el carrer ha desaparegut o no es coneix la seva localització, s'entrarà pel nom que aparegui en el document seguit de l'addició tipològica (carrer desaparegut o carrer desconegut)

⁶ Avinguda, carrer, carreró, plaça, placeta, passeig, via, travessera, travessia, passatge, passadís, riera, baixada, torrent, cinturó, camí, pla, jardí, parc, pas, etc.

Corròbia, carrer de la (carrer desaparegut)
 Tres Voltes, carrer de les (carrer desaparegut)
 Fusters, placeta dels (plaça desapareguda)

3.2.5.2 Vies públiques d'altres ciutats

Es seguiran les regles anteriors, però s'hi afegirà l'addició del municipi.

Catalunya, plaça de (Girona)
 Consolat de Mar, carrer de (Palma de Mallorca)
 Génova, carrer de (Madrid)

3.2.5.3 Altres vies de comunicació

Si el nom propi del topònim l'identifica de manera inequívoca, s'utilitzarà el nom propi actual en ordre directe. Si es produeix homonímia amb altres noms geogràfics, s'hi afegirà l'addició tipològica adient.

Barceloneta, moll de la
 Est, dic de l'
 Rovira, túnel de la
 Barcelona, port de
 Tarragona, port de
 Barcelona, aeroport de
 Barcelona-Estació de França
 R4 Línia Barcelona-Lleida
 Trambesós
 Sagrera (estació de metro)
 N-152 (carretera)
 AP-7 (autopista)
 Tramvia 29 (desaparegut)
 L3 Zona Universitària-Canyelles
 i no Gran Metropolità de Barcelona
 L1 Hospital de Bellvitge-Fondo
 i no Ferrocarril Metropolità Transversal

3.2.6 Noms d'edificis, equipaments i similars

3.2.6.1 Noms d'edificis

Els noms dels edificis s'entraran en ordre directe pel nom, posposant el genèric, si en duen i no forma part indissoluble del propi nom.

Pedralbes, monestir de
 Barcelona, catedral de
 Sagrada Família, temple de la
 Sant Joan Bosco, església de
 Montjuïc, castell de
 Ninot, mercat del
 Virreina, palau de la

Generalitat de Catalunya, palau de la
Sant Andreu, cementiri de
Palace, hotel
Salle Bonanova, col·legi la
Casa Llotja de Mar
Galleries Maldà
Casa de l'Ardiaca
Palau de la Música Catalana
Can Masdéu
Hospital Universitari Vall d'Hebron
Fundació Miró
Palau Berenguer d'Aguilar
i no Museu Picasso
Palau Nacional
i no Museu Nacional d'Art de Catalunya
Drassanes de Barcelona, les
i no Museu Marítim de Barcelona

Els noms dels edificis que no pertanyin al municipi de Barcelona, duran l'addició del nom del municipi.

Sant Jeroni de la Murtra, monestir (Badalona)
Can Magarola (Alella)
Alhambra (Granada)

3.2.6.2 Noms de parts d'edificis

Si el nom propi de la part de l'edifici l'identifica de manera inequívoca, s'utilitzarà el nom propi de la part de l'edifici en ordre directe; però si no és així, primer s'indicarà el nom de l'edifici o entitat al qual pertany, i després el nom de la part.

Saló de Cent
Santa Llúcia, capella de
Barcelona, Universitat de. Facultat de Dret
Barcelona, catedral de. Claustre

3.2.7 Noms de monuments, escultures, fonts i altres llocs historicoartístics

Aquests topònims s'entraran pel nom propi en ordre directe, posposant el genèric si en duen⁷.

Com a criteri general quan s'utilitzi aquest tipus de descriptor, també caldrà assignar un altre descriptor geogràfic, que correspondrà a l'emplaçament de l'element descrit.

⁷ Vegeu 3.1.1 Fonts d'informació.

Portaferrissa, font de la
 i Portaferrissa, carrer de la
 Cascada del Parc de la Ciutadella
 i Ciutadella, parc de la
 Monument a Colom
 i Portal de la Pau, plaça del
 Mistos, els
 i Cardenal Vidal i Barraquer, avinguda del
 Aurigues Olímpics, els
 i Can Dragó, parc esportiu
 Fossar de la Pedrera
 i Mare de Déu de Port, carrer de la
 Francesc Rius i Taulet (monument)
 i Lluís Companys, passeig de
 República, la (monument)
 i Lluçmajor, plaça de

3.3 Addicions al nom

3.3.1 Regla general

Es podran afegir al nom els aclariments que es considerin adequats, sempre que ajudin a identificar el lloc amb més claredat, a eliminar confusions i a distingir coincidències de noms. Les addicions es faran constar entre parèntesis.

Els tipus d'aclariment podran ser el nom de la divisió territorial superior, el tipus de divisió territorial, el tipus de nom geogràfic, el tipus d'accident geogràfic i altres.

Gràcia (Sabadell: barri)
 Córdoba (Argentina: ciutat)
 Córdoba (Argentina: província)

Apèndix: Exemples d'ús de descriptors

Amb aquest apèndix al *Manual d'indexació dels descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA*, us presentem uns exemples concrets d'indexació amb els descriptors onomàstics (noms de persones, famílies, entitats i corporacions) i geogràfics (noms de carrers, edificis, monuments ciutats, estats...) que corresponen a 11 unitats documentals simples i compostes com a mostra dels fons documentals i tipologies que conservem a l'Arxiu Municipal.

L'objectiu d'aquest apèndix és que tots els tècnics dels centres arxivístics del Sistema Municipal d'Arxius de Barcelona disposem, amb aquests exemples, d'una guia per aplicar les pautes establertes en el *Manual d'indexació dels descriptors onomàstics i geogràfics del Sistema AIDA*.

Per cloure, insistim en la pauta d'indexació segons la qual hem d'evitar la utilització indiscriminada dels descriptors i només fer-los servir quan ens permetin una recuperació de la informació més precisa i unívoca en els resultats de les recerques. En definitiva, es tracta de millorar i facilitar la recuperació de la informació dels documents que custodiem en els diferents centres arxivístics del Sistema Municipal d'Arxius de Barcelona.

Exemple número 1

Nom del fons: Ajuntament Borbònic

Codi de classificació: 12.11

Descripció del codi: Patents de sanitat

Tipus general de document: Textual

Tipus específic de document: Manuscrits

Edifici: Arxiu Històric de la Ciutat

Cota: 1L.XI-25/C2

Nivell de descripció: Document

Títol: Patent de sanitat d'Agde

Data inicial: 02.08.1731

Data final: 02.08.1731

Resum general: El vicecònsol d'Espanya a Agde certifica que aquest port està lliure de pesta.

Suport: Paper

Unitats: 1 document

Descriptors onomàstics: Juan, Pedro (cònsol d'Espanya a Agde)
Blanco, Guillermo (vicecònsol d'Espanya a Agde)
Pagès, Felip (veí de Sant Feliu de Guíxols)

Descriptors geogràfics: Agde
Provença
Llenguadoc
Rosselló
Sant Feliu de Guíxols
Lió
Nimes
Montpeller

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Idioma: Castellà

Títular dels drets: Ajuntament de Barcelona

Exemple número 2

Nom del fons: Ajuntament de Barcelona

Codi de classificació : 06.03.08

Descripció del codi: Contribucions

Tipus general de document: Textual

Tipus específic de document: Manuscrits

Edifici: Arxiu Històric de la Ciutat

Cota: 1J.VIII-48

Nivell de descripció: Document

Títol: Esquela de traspàs

Data inicial: 12.11.1835

Data final: 12.11.1835

Resum general: Comunicació notarial a l'administració cadastral del canvi de propietat de dues cases a Barcelona.

Suport: Paper

Unitats: 1 document

Descriptors onomàstics: Mas, Antoni (fuster)

Busquets, Francesc (adroguer)

Busquets Llovet, Antoni

Plana, Joan (notari)

Descriptors geogràfics: Portaferrissa, carrer de la

Roca, carrer de

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Idioma: Castellà

Titular dels drets: Ajuntament de Barcelona

Exemple número 3

Nom del fons: Narcís Oller

Tipus general de document: Textual

Tipus específic de document: Manuscrits

Edifici : Arxiu Històric de la Ciutat

Cota: 5D.53-11/C16-1a

Nivell de descripció: Document

Títol: Carta d'Ezequiel Boixet a Narcís Oller

Data inicial: 25.10.1892

Data final: 25.10.1892

Resum general: Carta d'Ezequiel Boixet a Narcís Oller en la qual li comunica que està acabant la traducció al francès de la primera part de la novel·la La febre d'or.

Suport: Paper

Unitats: 1 document

Descriptors onomàstics: Boixet, Ezequiel

Oller, Narcís

Yxart, Josep

Ateneu Barcelonès

Descriptors geogràfics: Capendu (França)

Guingueta d'Ix (França)

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Idioma: Castellà

Titular dels drets: Ajuntament de Barcelona

Exemple número 4

Nom del fons: Editorial López

Número de registre: 4589

Data de registre: 15.06.2007

Tipus general de document: Fotogràfic

Tipus específic de document: Positiu fotogràfic

Edifici : Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Cota : 3.A.1.2.S0.6.115

Títol: Homenatge a l'Orfeó Català

Autor: Ballell Maymí, Frederic

Nom del producte: Editorial López

Data inicial: 01.06.1917

Data final: 30.06.1917

Resum general: Homenatge a l'Orfeó Català en motiu de la celebració de les noces d'argent.

Integrants de l'Orfeó Català d'arreu de Catalunya, reunits a la plaça Catalunya, interpretant una cançó popular dirigits per Lluís Millet.

Suport: Flexible paper

Format: 8,7 x 13,7 cm

Estat de conservació: Bo

Cromia: Blanc i negre

Tècnica: Gelatina de plata

Volum: 1 Fotografia

Descriptors onomàstics: Millet Pagès, Lluís (música)
Orfeó Català

Descriptors geogràfics: Catalunya, plaça de

Modalitat d'ingrés: Donació

Data d'ingrés: 1933–1934

Procedència: Editorial López

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Titular dels drets: Ballell Maymí, Frederic

Exemple número 5

Nom del fons: Ajuntament de Barcelona

Codi de classificació: Q119

Descripció del codi: Reforma interior Gran Via A

Número de registre: 46227-b

Tipus general de document: Fotogràfic

Tipus específic de document: Positiu fotogràfic

Edifici: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Cota: A. Ref-31

Títol: Treballs d'enderroc d'edificis del carrer de la Bomba.

Data inicial: 01.01.1908

Data final: 31.12.1908

Autor: Colominas, Timoteu

Nom del productor: Ajuntament de Barcelona

Resum general: Treballs d'enderroc d'edificis al carrer de la Bomba. En primer terme un carro carregat de bigues, en segon terme blocs d'habitatges a mig derrocar.

Suport: Flexible paper

Format: 11,7 x 16,5 cm

Estat de conservació: Bo

Cromia: Blanc i negre

Tècnica: Gelatina de plata

Volum: 1 fotografia

Descriptors geogràfics: Bomba, carrer de la (carrer desaparegut)

Modalitat d'ingrés: Transferència

Data d'ingrés: 1922-2000

Procedència: Ajuntament de Barcelona

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Titular dels drets: Colominas, Timoteu

Exemple número 6

Nom del fons: Joan Roura

Número de registre: 2764

Data de registre: 25.05.2007

Tipus general de document: Fotogràfic

Tipus específic de document: Positiu fotogràfic

Edifici: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Cota : 3.G.1.3.S1.7.35

Títol: Monument a Colom

Autor: Esplugas, Antoni

Nom del productor: Roura, Joan

Data inicial: 01.01.1887

Data final: 31.12.1887

Resum general: Construcció del Monument a Colom: bastida metàl·lica. Al fons les Drassanes de Barcelona.

Suport: Flexible paper

Format: 15,5 x 22,9 cm

Estat de conservació: Regular

Cromia: Blanc i negre

Tècnica: Albúmina

Volum: 1 fotografia

Descriptors geogràfics: Monument a Colom
Drassanes de Barcelona, les
Portal de la Pau, plaça del

Modalitat d'ingrés: Donació

Data d'ingrés: 1932-1935

Procedència: Roura, Joan

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Titular dels drets: Esplugas, Antoni

Exemple número 7

Fons: Ajuntament de Barcelona

Codi Classificació: Q147

Descripció del codi: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Número d'expedient: 10.131

Títol: Obres diverses a les Cases Consistorials: Capella Municipal, Saló de la Ciutat, Saló Emperador Carles V i renovació mobiliari alcaldia.

Tipus general document: Textual

Edifici: Arxiu Municipal Administratiu

Localització : B 5-H-04-01-C46424

Nom del productor: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Data inici: 01.01.1959

Data final: 31.12.1959

Suport: Paper

Volum: 1 expedient

Descriptors geogràfics: Casa de la Ciutat.Capella municipal

Saló de Cent

Casa de la Ciutat.Saló Emperador Carles V

Modalitat d'ingrés: Transferència

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Exemple número 8

Nom del Fons: Ajuntament de Barcelona

Codi classificació: A183

Descripció del codi : Comissió de Governació

Número d'expedient: D-1410

Títol: Comptes de l'empresa "Lebón y Compañía" per l'enllumenat públic de l'interior i pobles agregats, des del mes d'abril del 1922 fins l'1 de maig del 1923. Data en què l'empresa "Catalana de Gas y Electricidad, SA." es va fer càrrec d'aquest servei.

Tipus general document: Textual

Edifici: Arxiu Municipal Administratiu

Localització: B 4-E-05-01-C40173

Nom del productor: Comissió de Governació

Data inici: 30.05.1922

Data final: 04.08.1923

Suport: Paper

Volum: 1 expedient

Descriptors onomàstics: Lebón y Compañía
Catalana de Gas i Electricitat

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Exemple número 9

Nom del Fons: Ajuntament de Barcelona

Codi classificació: Q147

Descripció del codi: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Número d'expedient: 10.156

Títol: Enderroc Monestir dels Santjoanistes

Tipus general document: Textual

Edifici: Arxiu Municipal Administratiu

Localització: B 5-H-04-01-C46425

Nom del productor: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Data inici: 01.01.1950

Data final: 31.12. 1950

Suport: Paper

Volum: 1 expedient

Descriptors onomàstics: Santjoanistes

Descriptors geogràfics: Santjoanistes, monestir dels (Barcelona)

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Exemple número 10

Nom del Fons: Ajuntament de Barcelona

Codi classificació: Q147

Descripció del Codi: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Número d'expedient: 7.20

Títol: Instal·lació de parades i tendals al mercat de Sant Josep [anomenat popularment mercat de la Boqueria]

Tipus general document: Textual

Edifici: Arxiu Municipal Administratiu

Localització: B 5-H-03-01-C46146

Nom del productor: Servei d'actuació sobre el patrimoni artístic i ambiental

Data inici: 01.01.1920

Data final: 31.12.1920

Suport: Paper

Volum: 1 expedient

Descriptors geogràfics: Sant Josep, mercat de
Boqueria, mercat de la

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta

Exemple número 11

Nom del Fons: Ajuntament de Barcelona

Codi classificació: A183

Descripció del Codi: Comissió de Governació

Número d'expedient: A-1070

Títol: [Acord de l'audiència territorial de Catalunya relativa a la competència de l'autoritat local sobre els excessos en tabernes i cases públiques]

Tipus general document: textual

Edifici: Arxiu Municipal Administratiu

Localització: B 4-E-02-01-C39392

Nom del productor: Comissió de Governació

Data inici: 21.05.1840.

Data final: 22.05.1840

Suport: Paper

Volum: 1 expedient

Descriptors onomàstics: Catalunya. Reial Audiència

Modalitat d'ingrés: Fons propi

Condicions d'accés: Lliure accés a la consulta